

De symbolmongool

DE
SYMBOOLMONGOOOL

Of,

DE VERHAALLOOSHEID (in een bundel)

Jeroen Matheï

2018

Beefcake Publishing

Het geluid van de beelden

Een vuil-witte muur. Ik zie een man met een baard. Man met lang haar en een baard. Geen man. Muur. Het is vuil, op de witte muur. Vlekken op de muur, ik snap niet, het is een man het is toch geen man. Pijn komt opzetten in mijn hoofd, wil geen pijn, dat ene plekje. Ik druk op het plekje, helpt, niet genoeg. Harder drukken, slaan. Op dat ene plekje. Met mijn hoofd tegen de muur, vuil-vlekken-wit. Het galmt met elke slag. Minder pijn. Dus: nog eens, nog eens, nog eens.

Piepen van de deur, open. Nog eens. Stappen, een paar. Nog eens. Hand op mijn schouder. Nog eens. “Genoeg, Tâmpit.” Nog-ruk (“kom mee”), de kamer draait een halve slag. De deur staat open-ing komt dichterbij. In de gang, lang, gaan langs. De zware deuren links en rechts voorbij, net mijn deur, maar niet mijn deur. Of? Geluid de naderende, licht.

Zon door ramen, dag. Alle mensen in wit niet hetzelfde, niet gelijk. Of? Ik ook wit. Ze maken lawaai allemaal anders dus niet gelijk. Of? Hand houdt mijn schouder vast. Hoek met de puzzel. Ik zit op de vloer, puzzel ligt bij mij. Hand verdwijnt, lawaai blijft. Ik weet niet meer wat betekent het zeggen ze? Puzzeldoos staat iets op, kleuren? Oud en versleten. Deksel eraf en draai om. Het regent stukjes maar zonnig (waar regenboog?). Ik denk na. Vier hoekjes, zoals van een kamer. Geen kamer zonder hoeken dus: zoek hoek.

Geluid, dat is gelach geloof ik. En nog iets gehuil moet het zijn. Daar twee, wit, dammen, zwart tegen wit is dat. Die daar staart -stil, wit- uit het raam in zijn stoel. Één, wit, krijgt de prik ik haat de prik elke keer weer van twee, wit. Dus niet gelijk.

Een stukje gevonden. Leg het op het tapijt en nu. Ik neem een ander stukje en leg het aan. Het past niet. Ik neem een ander, maar het past niet. Ik neem er nog meer, ze passen geen van allen. Maar

ik voel me goed. Tot... het past. Ik lach. Het past! Uit mijn mond komt gelach geen idee hoelang, ik blijf lachen. Passen tot het past is. Ik zoek andere stukken en pas en pas nog eens en probeer opnieuw en het past! Ik lach opnieuw van.

En zie nog een stuk dat past! Wat is het kleur? Maar ook? Ik zie dat het iets is maar dat is het niet. Waarom is het niet? Pijn in mijn hoofd. Druk op het plekje, sla, minder pijn. Andere hand, puzzel. Als het past geen pijn, als ik herken dat niet is pijn. Maar de puzzel wordt completer, moet af moet volledig. Bijna klaar en mijn mond lacht opnieuw.

“Zet ze voor de televisie.”

Ik begrijp nu? Maar niet wat vóór mij-

“Zal ik doen. Moet ik ze helpen verzamelen voor de uitstap?”

“Nee, ik doe het zelf wel. Ze moeten toch verschoond worden.”

Lawaai dat ik versta, gevolgd door gestommel. Begrijp ik niet. Geroep (namen?) en gehuil en geschreeuw, en gelach is het van mij? nee ik denk niet van mij maar van was het een klap? Niet voor mij, hand op mijn schouder wel. “Jij ook, Tâmpit. Meekomen.”

De puzzel is af. Grote vreugde overkomt mij, maar ik lach niet, want ik zie dat ik zie dat-

De hand trekt mij weg. Een schreeuw. Van mij? De puzzel is nu – ik word in een donkere kamer geen zon op een stoel gezet. Tussen hoofden en schouders komt geroep van kleuren op een flikkerend scherm. Figuren? De mensen in het wit (nu zwart/blauw?) kijken. Lachen. Waarom kijk ik? Ik zie. Kleurige lijnen vlakken mensen? geen mensen. Hoe? Pijn...

Een hand trekt me langzaam uit de stoel. Ik volg de hand. Één, blauwdonker, ziet. Hij maakt geluiden eerst zacht nu luider, is er iets aan de hand? Ik en de hand: voorbij. Hij zwijgt opnieuw. Hij staart stil.

Een kamer, wit, licht. Muf. Vuil? Vlekken? De hand in wit (ik ook wit was ik? dus gelijk? Niet gelijk) geeft me een luijer. “Nog niet in je broek doen, hé Tâmpit?” Laat zijn tanden zien. Dat betekent? “Gedraag je vandaag, grote jongen.”

Buiten. Het busje staat klaar. Wie zit er nog? Prost, Nerod, Imbecil, Idiot. Al. De hand duwt me naar binnen. Ze maken lawaai. Onverstaanbaar. Ik krijg een plaats. Nerod krijgt. Ik ruik hem, hij is al vuil. Hoor de kwijlende lach van Imbecil. En krabben aan zijn wonde, ettert. Veel plaatsen zijn leeg omdat? Uit het raam zie ik een witte haan, los. Niet vuil. Hij loopt daar omdat?

“Zijn jullie klaar, debielen?” Die toon. De luiers wauwelen. Reageren niet. “Goed, dan zijn we weg.”

De motor begint te ronken, de wereld begint te bewegen. De vier beginnen te brullen. Trekken en duwen. Treiteren elkaar. Doen elkaar pijn. Ik heb geen pijn. Schreeuwen van pijn en plezier.

De heuvels rollen voorbij, de haan ligt achter ons. Groene struiken kronkelen langs mij, soms een wolk, komt op mij af als geen boom langsloopt om zicht te belemmeren. Ik denk is dit echt maar het is echt. Of? Kan ik het aanraken: nee? glas tussen mij en dus onbereikbaar dus niet echt de bus is wel echt. Glas scheidt. De honger is ook echt, niets scheidt.

Ik raas door de uren. Altijd anders hetzelfde. Boom steen licht hemel aarde – tot duister ik sterren staarde (weet nog?). Altijd anders dezelfde vraag. Is daar? Of?

Lallend gezang, ik versta niet wat geen woorden geen melodie.

Het weerklinkt: “Allemaal kalmeren nu!” De drukte groeit: schreeuwen, duwen, trekken. Vooraan: geritsel en gefrommel, dan een hand die een riem vasthoudt. “Wie nog één beweging maakt, krijgt hiermee te maken!” Ze vallen stil, schuifelen naar

hun plaats, trekken en duwen. Ze denken dat hij het niet doorheeft. Maar het is stil genoeg.

De wereld naast mij wordt grauwer, paden nauwer; roest baksteen op hopen waar mensen zouden kunnen wonen? Stil. In de bakstenen. Stop. Zwaar gepiep, het rolt, lang. Start, naar flauw geel licht over mij, en stop. Al vast in ijzer, nu in deze rechthoek. Een plas waarop een vloeibare regenboog ligt. Voetstappen maken golven over de regenboog. Noch regen noch boog. Deur open en stapt uit?

“Zijn ze er klaar voor, vriend?”

“Ja, chef.”

Priemende ogen op de bus, gejammer van. Durven geen lawaai te maken.

“Waar zijn de passagiers, chef?”

“Ze worden klaargemaakt, ze zijn er dadelijk.” Hun stemmen galmen over het water. “Haal jouw idioten eruit.”

Er wordt tegengestribbeld, ik laat de hand mij leiden, het ijzer spuwt me uit, naar – waar? In de rechthoek, flauwe zon? Vele handen om mij. De luiers nemen ze weg houden ze geven ze terug. Zit anders. Al schoon? Ze zeggen dat dat dat *idioti*... Er zijn anderen. Ze worden gedragen. *Idioti*? Ja nee, niet ik, toch wit. Bewegen niet. Worden gedragen. Geschreeuw van. Imbecil.

De handen duwen. Het ijzer slokt me op. Terug naar plaats. Terug het water daar. De plaatsen worden gevuld, door nieuwe eigenaars. Ze ruiken vies. Bewegen niet. Het busje is gezakt. De dragers verdwijnen.

“Wat denk je, lijken ze genoeg op debielen?”

“Ja, ze kwijlen genoeg. Heb je---” Naast mij kwijlt één. Idiot.

“Ja. Hier heb je meer als ze wakker---” Ze slapen.

“---het adres. Je wordt verwacht met de twee ladingen.” Is het echt wat ik hoor, glas ertussen? Een echte regenboog noch regen

noch boog? Of is het droom, beeld? De stemmen golven over het water tussen de oevers.

“---contact met een nieuwe klant---gecheckt, hij is te vertrouwen.”

De regenboog speelt over de reflectie van de hemel. De zon? zwaait lichtjes heen en weer over de kalme zee. Hemel van ijzer, roest, beton? Wat zit achter die hemel hoe diep gaat de hemel achter de hemel die geen hemel is? Zit er iets achter hemel achter glas achter kleur achter puzzel achter deur achter ik?

We bewegen. Terug door de grauwe wereld. Wordt grauer. Donker. Oranje strepen trekken voorbij. Hoe laat? Ze trekken en duwen weer, minder hard, zijn moe. Dadelijk zoals de nieuwelingen: slaap.

De laatste keer dat mijn gezicht oplichtte: wanneer? Het duister kronkelt langs. Lichtflitsen. Rood blauw rood blauw. Stop. Lichtstraal valt op de weg naast. Een hond? ligt aan de rand van de weg waarom? Een zwarte hond, dood.

Gemompel. Achter glas. Iets in de hond beweegt, veel ietsen. Voeten stappen. Licht in onze kooi niet van de kooi van waar? Van een hand, niet in wit. Komt van een hand in blauw. “Allemaal rustig---zitten, iedereen. Ik kom---” Wat? Storing. Wie? Onbekend. Hoor niet meer “---beter zwijgen---zijn nogal gevaarlijk” bekend! “Ik kan het wel aan.” Zoals buiten in de hond wroeten ze hierbinnen de nieuwe aanwezigheid maakt ze luid, of is het lawaai niet? Nerod Prost onrustig en kwijlen, de oude nieuwkomers nog stil.

“---zijn zij?” Wat? Storing. Een gezicht naast de hond, maar wie? “Idioten-----daguitstap.”

“---stinken---”

Idiot Imbecil krijsen kort. De riem, en stil. Maar hij de man merkt hun bestaan op.

“Hoe-----brandwonden?”

“----hete pan in het gezicht---” ha, dat heb ik gezien! “--vraag maar na.”

Hoe kan dit? Ik heb het gezien. Heb gezien! Ik zie het nu, ik zie het zo duidelijk maar het is er niet, gebeurt niet nu.

“----grootste idioot.”

Een wroetende hond naast een wazig gezicht. Is dat? Ik zie wat niet is. De pan... Het vuur... Nerod. Schreeuw. Van pijn. En gelach. Van plezier. De beelden herhalen zich... Of? Plezier, ook in het ontvangen.

“---gen---taald-----”

Geen herhaling, allemaal een ander. Wat niet is... versnelt? Meer gezichten, nieuwe gezichten, oude, jonge, meisje. De wereld achter glas kost moeite om – toch zie ik nog glas daarachter gezichten (daarachter niet daarop?) het is! Mijn Ma-! Ik wil erdoor lukt maar dan... dit is niet! Dit is niet mijn Ma-! Marga- is niet waar is Margareta? In het beeld dat niet is haal ik de muur naar mij toe en kleur, hoe heet dat alweer schilderen? schilder en geef kleur aan de vuil-witte muur het doet pijn, ik weet dat de pijn niet is, niet nu, maar het is pijn. Rood zie ik veel rood, donker, het rood wordt bruin of blijft rood.

“---r-----at---en ge-----“

Meer beelden. Mar-. Het is dag, waarom is het nu dag en zie ik niets? Ik loop, waarom kan ik lopen? Enkel -gareta. Nee niet meer, trappen, grote deur, volk. Ze brengen lawaai mee.

“Er zi-----okkel” Nerod Prost Idiot Imbecil “--s-ill!”

In de hallen, lawaaiër, schreeuwen niet de mensen maar de muren. Aan alle kanten kleuren en objecten. Ik weet wat ze zijn, of wist. Wist! En dan, één vlak van kleuren ligt. Of? Bekijk het eenmaal bekijk het tweemaal bekijk het driemaal. Het ding waarvan ik dacht dat ik wist (wist!) wat het was is het niet, zeggen ze. “-----rrr-----gzzzzggg--”

Dit is geen. Ga naar de dingen die ik ken(de). Bekijk ze bekijk ze tweemaal bekijk ze driemaal bekijk ze meermaals. Steeds ongemakkelijker, steeds minder weet ik wat ze zijn. Dit is geen. Er staat iets dat ik ken maar blijkt het niet te zijn. Iets is niet wat het is wat het is wat het... moet zijn?

“Gsshh-----mm ---rrrrr--”

De dingen in de beelden die er niet zijn verdwijnen, lopen uit tot kleuren en vormen. Waar ben je Margareta? Vloer zakt weg of ik? de muren schreeuwen harder dan ooit tevoren of ik? Alle kleuren worden rood of ik? Of zwart, alles zwart, of wit? Margareta!--

Geen beelden meer die er niet zijn. Enkel achter glas een hond die er is of niet is. Maar het is niet stil. De ijzeren kooi wat hoor ik daar, niets meer, toch is het geluid daar als een laaiende vlam. De kooi draait zich tot ik de man die nieuwe man in het oog heb.

De idioten wroeten rondom. Grote onrust, als de man een van hen opzij, rechtgesprongen, toegesprongen, duwt. Slaat terug, nagels zijn, scherp – Slaat terug, vlakke hand – Haalt uit, maaierende vuisten – Vuist in gezicht – Andere... de anderen! idioten springen, logge lijven van overal, donderen neer – één lijf – twee lijven – drie idioten – vier imbecielen op een hoop, vanonder een miserabele... hij wankelt, tuimelt, ter aarde (ijzeren aarde, dat roesten zal). Een laaiend vuur, statisch geruis in deze stille beelden-----tot stilleven (oh Margareta, het stilleven! Herinner je je nog? Dat was eeuwen geleden.)...

Hier stopt. Terwijl de vloer. Kleurt. Valt. Alles. Op zijn plaats. Valt op zijn juiste plaats. (Of?). De pijn. In mijn hoofd. Schreeuwt: -----